

EN GÜZEL 19 MAYIS ŞİİRİ HANGİSİDİR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 20 Mayıs 2015 07:14 -

Mustafa Kemal Paşa'nın Dokuzuncu Ordu Birlikleri Müfettişi olarak 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıkması, o tarihte önem atfedilen bir olay olmasa da Kurtuluş Savaşı'ndan sonra büyük bir gün olarak anılmaya başlanmıştır. Birçokları tarafından Kurtuluş Savaşı'nın başladığı tarih olarak kabul edilen 19 Mayıs, 1930'lu yıllarda Mustafa Kemal Paşa tarafından da doğum günü kabul edilmiş ve Gençlik ve Spor Bayramı olarak millî bayramlar arasında yerini almıştır.

19 Mayıs'ın Mustafa Kemal Paşa için gerçekten siyasi olarak bir doğum, bir büyük başlangıç günü olduğunu Onun 1927'deki Büyük Nutku'na Samsun'a çıkışıyla başlamasından da anlıyoruz.

Mustafa Kemal Atatürk için Türk şairlerinin yazdıkları şiirler, kitaplar dolusudur. Bu şiirlerden en ünlüleri millî bayramlarda radyo-tv spikerleri tarafından, meydan ve okul kutlamalarında öğrenciler tarafından okunmaktaydı. Bunların hemen hepsi, Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'dan bir güneş gibi nasıl doğduğu, milletin başına nasıl geçtiği, zaferdeki rolü, Cumhuriyet devrimlerini nasıl yaptığı ve milletin ona olan minnet borcunu konu almaktadır.

CEYHUN ATUF KANSU FARKI

Atatürk şiirlerinden biri vardır ki, diğerlerinden tamamen farklıdır: Ceyhun Atuf Kansu'nun kaleminden çıkan "Havza Yollarında Mustafa Kemal." Bu şiirde ulaşılmaz, yanına yaklaşılmaz, adeta gökten inmiş bir ilahi kahraman değil, halkın içinde, halkı seven, onunla sohbet eden eşitlikçi, halkla beraber hareket ettiği sürece zafere inanan bir Mustafa Kemal tasvir ediliyor.

Bir Türkçe öğretmeni olarak 19 Mayıs günlerinde bu şiiri pek çok sınıfımda okuttum. Öğrencilerin defterlerine yazdırdım. Onu açıkladım ve açıklattım. Onu düzyazıya çevirttim hatta bazen oyun olarak yazdırdım. Memlekete her gidip dönüşte Samsun-Havza yollarından geçerken o şiiri hatırlar ve mırıldanırım.

EN GÜZEL 19 MAYIS ŞİİRİ HANGİSİDİR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 20 Mayıs 2015 07:14 -

Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a çıktığı tarihte, Samsun'dan Havza'ya Amasya'ya giderken bu şiirde tanımlanan eşitlikçi ve halkla iç içe bir anlayış taşıyor muydu? Bunu anlatan bir anekdot yoktur, yalnızca yol üzerinde bir çiftçiye rastladığı, çiftçinin "Yunan bu tarlanın başına gelmedikçe benden hayır yok" dediği, Mustafa Kemal Paşa'nın İzmir'in işgali üzerine Haza'da yapılan bir mitingi kaldığı otelin penceresinden izlediği ve halk temsilcileriyle görüştüğü yazılmıştır. Fakat onun Amasya'ya vardığıktan sonra İngilizlerin Türkiye'yi parçalama planlarına karşı Bolşevik olmakta bir sakınca görmediklerini Kâzım Karabekiré yazdığı mektuptan biliyoruz. Yani en azından sosyalist görüşlerle tanıştığı bir dönemdir bu.

Fakat şiirin görevi tarih anlatmaktan çok şairin kendi duygularını Mustafa Kemal Paşa üzerinden ifade etmiş olmasıdır.

Aşağıda tam metnini vereceğim "*Havza Yollarında Mustafa Kemal*" şiirinin girişinde şair, Mahmur dağlarını çıkarken Mustafa Kemal'in büyük düşünceler nedeniyle sıkıntılar içinde olduğunu Onu Mahmur Dağı'na, sıkıntılarını da dağın başındaki dumana benzeterek anlatıyor.

İkinci bölümde şair, Mustafa Kemal'i "zenginden alıp yoksula veren" halk kahramanı eşkıya Köroğlu'na benzetiyor. O da Köroğlu'nun yol kesiciliği gibi denizlerin yolunu kesmeyi, dağlarda gezmeyi ve en önemlisi de "Gemilerin getirdiği güneşi" eşitçe dağıtmayı istemektedir.

Mustafa Kemal; sabah vakti, Çakal Dağı'nın etiğinde eşkıyanın toplandığı, semaverin kaynağı bir kahveye iner ve oradakilerin halk olduğunu tanır. Onlarla çay içip sohbet eder. Sabah güneşiyle birlikte kahvedekilerin yarı karanlık yüzleri tek tek ışıır.

Kavak yaylasına çıkınca Mustafa Kemal'in içine bir ferahlık düşer. Vatan sevgisi olanların ölmeyeceğini söyler. Çünkü güller çemenlerden gelen koku gibi halkın kokusunu almıştır. Mahmur Dağı'nın dumanları dağılır, bir türkü olup dere ışıltısıyla akar.

Havza'ya varınca halkın onun sesine ses vereceğine inancı artar. Bu dörtlükteki şiirler de diğerleri gibi gerçekten şiranedir. Mustafa Kemal, halkı çağırdığında, onların ormanlardan gizli gizli gelip, yaktığı ateşinin çevresinde toplanacağına inanmaktadır. Son bölüm ise gene Mustafa Kemal'in halka olan güvenini yansıtmaktadır. "Halk olmak ne güzel şeydir arkadaşlar" diyen Mustafa Kemal, onlarla birlikte olduktan sonra kendisi için darağaçlarının kurulmasından korkmamaktadır.

EN GÜZEL 19 MAYIS ŞİİRİ HANGİSİDİR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 20 Mayıs 2015 07:14 -

“GÖNLÜM ÖYLE İSTEDİĞİNDEN...”

Şiirleriyle ilk karşılaştığımdan beri kanımın kaynadığı, 1978’de aramızdan ayrılan “Şairlerin cumhurbaşkanı” Ceyhun Atuf Kansu ile Kızılay’da bir karşılaşmamızda koluna girerek biraz yürüdük. Ona dedim ki:

—Üstat, yazılarınızda Atatürk’ü hep halkın arasında gösteriyorsunuz. Savaş ve Cumhuriyet’in ilk yıllarında bu doğru idi. Dönemin tanıkları 1930’lu yollarda Atatürk’ün Çankaya’ya çekildiğini ve halkla temasının çok azaldığını yazıyorlar.

Omzumu okşadı:

—Bilmez miyim, bilmez miyim? dedi. Gönlüm öyle istediği için öyle yazıyorum... (18/19 Mayıs 2015)

HAVZA YOLLARINDA MUSTAFA KEMAL

Muhmur dağın başında bir duman, bir duman,
Mustafa Kemal’in başında daha bir duman
Dağ düşünür gündüz gece başından duman gitmez,
Mustafa Kemal düşünür gündüz gece başından duman gitmez,

Dağların başında duman eksik olmaz,
Soy yiğidin başından duman eksik olmaz.

EN GÜZEL 19 MAYIS ŞİİRİ HANGİSİDİR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Çarşamba, 20 Mayıs 2015 07:14 -

Mahmur dağının dumanlarına baktı da dedi.
Mustafa Kemal, Köroğlu olmak ne güzel şu dağlarda,
Tutmak gece gündüz denizlerin yolunu, yol vermemek,
Üşümek, ateş yakmak, yola düşmek ne güzel,
Bölmek orta yerinden gemilerin getirdiği güneşi,
Bir sana bir bana vermek ne güzel!

Çakal dağının eteğine vardı ki Mustafa Kemal,
Vakit alaca karanlık, dağın eteğinde bir kahve,
Kahvede düze inmiş eşkıyalar, Karadeniz uşakları,
Kaynıyor Erzurum işi semaver, çay demleniyor.
Uyanmış su, gözleri adamların, susuz gözleri sıcak,
Mustafa Kemal baktı, tanıdı, hepsi halk.

Oturdular, hep beraber çay içtiler,
Ordan burdan, dereden tepeden konuştular,
Sabah güneşi gelip bağdaş kurdu bir yana,
Yarı karanlıktı yüzleri birden aydınlandılar,
Acı çekmiş, susamış, dağ çizgileri sert
Mustafa Kemal'in gözlerinde tek tek ışıldılar.

Çıktı kavak yaylasına "oh!" dedi, Mustafa Kemal,
Ölmez be, insan bu vatani sevince,
Halk kokusudur, güller çimenlerden gelir,
Ovaları sürenler aşağıda, ormanlarda bıçkı sesleri,
Dağılmış Mahmur dağının dumanları
Çekip cümle türküleri bir dere ışıltısıyla akar.

EN GÜZEL 19 MAYIS ŞİİRİ HANGİSİDİR?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 20 Mayıs 2015 07:14 -

Havza'ya vardım ki, kulağımızı koyalım bir,
Bağımsız yaşamak diyelim bir, dinle ne ses verir?
Havza pazarına inmiş allı morlu köylüler,
Çıkarlar ormanlardan gizli gizli çağıralım, bir,
Gelirler toplanırlar ateşimize, onlar için yaktık,
Özgür yüreklerin soluğunu üflesinler bir.

Sevelim dedi, Mustafa Kemal, sevelim bir,
Selâm verelim bir, selâm alalım bir,
Halk olmak ne güzel şeydir arkadaşlar,
Şu sabah çayını içelim bir, kardeşçe sıcak.
Yüzümüzü yunalım şu dereden bir,
Sonra kursunlar darağacını kavgamıza,
Asarlarsa assınlar bizi düşlerimizden!

Ceyhun Atuf KANSU